

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ตามมาตรา 69 แห่งประมวลรัษฎากร ได้กำหนดว่า ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลยื่นรายการ เกี่ยวกับรายรับ รายจ่าย กำไรสุทธิ และรายการอื่น ๆ ต่อเจ้าพนักงานประเมินพร้อมแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี โดยที่มีบุคคลตามมาตรา 3 สัตต ตรวจสอบและรับรองบัญชี เดิมบุคคลดังกล่าว คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Certified Public Accountant) และเนื่องจากพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ที่ได้ยกเลิกการตรวจสอบและรับรองบัญชีเฉพาะห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยได้รับยกเว้นไม่ต้องจัดให้งบการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในขณะที่กรมสรรพากรยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ห้างหุ้นส่วนมีบุคคลตามมาตรา 3 สัตต ตรวจสอบและรับรองบัญชี

ดังนั้น กรมทะเบียนการค้าและกรมสรรพากร จึงได้ตกลงกันจัดตั้งคณะทำงานร่วมระหว่าง กรมทะเบียนการค้า กรมสรรพากร และสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณสมบัติ มรรยาท มาตรฐานการปฏิบัติงาน และเกณฑ์การผ่านการทดสอบเพื่อเป็นผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร คือ ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Auditor) ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของศูนย์ผู้สอบบัญชีภาษีอากร กรมสรรพากร โดยมีหลักเกณฑ์คุณสมบัติของผู้สอบบัญชีภาษีอากรคล้ายคลึงกับกรณีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต แต่จะเน้นแนวทางการปฏิบัติงานให้ทำการตรวจสอบการปรับปรุงกำไรสุทธิ/ขาดทุนสุทธิทางบัญชี เป็นกำไรสุทธิ/ขาดทุนสุทธิทางภาษีอากร รวมถึงการตรวจสอบใบกำกับภาษีที่กิจการออก หรือนำมาใช้ในกิจการ และจะมีผลบังคับใช้สำหรับห้างหุ้นส่วนที่มีรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดใน หรือหลังวันที่ 31 ธันวาคม 2545 เป็นต้นไป

ผู้สอบบัญชีภาษีอากร เป็นอาชีพใหม่ที่คาดว่าจะทำรายได้ให้ผู้สนใจได้เป็นอย่างดี กรมสรรพากรคิดว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรคงปฏิบัติงานตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด รวมทั้งต้องรักษามรรยาทผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยไม่ประพฤติตนเป็น “มือปืนรับจ้าง”

และในปี 2545 เป็นการเริ่มปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภาษีอากรเป็นปีแรก จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจว่า ในการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรจะมีปัญหา หรือข้อจำกัดในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีของห้างหุ้นส่วนอะไรบ้าง เพื่อที่จะได้นำผลการวิเคราะห์มาใช้ให้เกิดประโยชน์กับผู้ที่เป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร และเพื่อเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัญหาในการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

นิยามศัพท์

ผู้สอบบัญชีภาษีอากร¹ หมายถึง บุคคลที่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพากรให้ทำการตรวจสอบและรับรองบัญชี

ห้างหุ้นส่วน หมายถึง ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ที่มีทุนไม่เกิน 5 ล้านบาท สินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท หรือรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงปัญหาในการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ซึ่งเป็นประโยชน์กับผู้สนใจที่จะเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร และเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

¹ โยธิน จ้วงพานิช, “ผู้สอบบัญชีภาษีอากร”, สรรพากรสาส์น 9 (กันยายน 2543), หน้า 99.